บริการด้านบัญชี

1. ลักษณะของธุรกิจ

การบัญชี (Accounting) เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางบัญชี อันประกอบด้วย การบันทึก การจัดเก็บ และการรวบรวมรายการรายรับรายจ่าย และการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี ตลอดจนการจัดทำรายงานทางการเงิน การจดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ต่างๆ ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของกิจการ รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก เช่น การซื้อวัตถุดิบ การขายสินค้า และการให้บริการ เป็นต้น และจะต้องนำรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่เกิดขึ้นแล้วและมีหลักฐานถูกต้องเชื่อถือได้ รวมถึงต้องมีหน่วยเงินตรากำหนดไว้มาจดบันทึกรายการทางบัญชี ซึ่งเรียกว่า รายการค้า (Business transaction) โดยรายการค้าจะต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชี ซึ่งหมายถึง เอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ตามลักษณะและประเภทของรายการนั้น

การทำบัญชี (Bookkeeping) คือ งานประจำที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกและรวบรวมข้อมูลประจำวัน เพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การทำบัญชีเป็นส่วนหนึ่งของการบัญชี

การตรวจสอบบัญชี (Auditing) เป็นการตรวจสอบและรับรองข้อมูลในรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Account: CPA) เพื่อให้รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นมีความน่าเชื่อถือ และเป็นการให้ความมั่นใจกับผู้ใช้รายงานทางการเงินทั้งภายนอกและภายในกิจการว่าถูกต้องตามควร สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ และตามกฎหมายได้กำหนดว่า "รายงานทางการเงินประจำปีของบริษัท จะต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงในรายงานทางการเงินนั้น"

รูปที่ 1 แผนภาพบริการทางวิชาชีพบัญชี

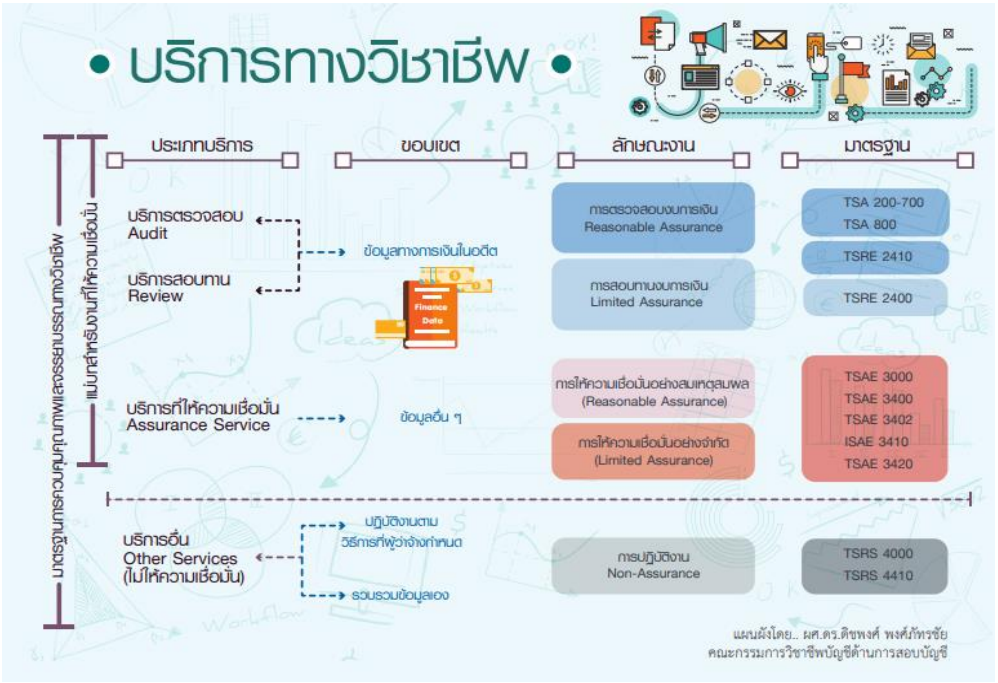

2. ภาพรวมและแนวโน้มของธุรกิจบริการด้านบัญชี

วิชาชีพบัญชีเป็นบริการหนึ่งของสาขาบริการวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวม ทั้งในประเทศและนานาชาติ เนื่องจากในทุกภาคของธุรกิจและอุตสาหกรรมจะต้องมีการบันทึกรายการทางบัญชีเพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการที่จะแสดงอยู่ในรูปของงบดุล งบกำไรขาดทุน และ

งบแสดงเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน นอกจากนี้ วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อกิจการงานในทุกภาคส่วนของรัฐและเอกชน ไปจนถึงองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรต่างๆ เพราะงานบัญชีคืองานที่ทำหน้าที่ในการจดบันทึก และทำเอกสารเพื่อเสนอรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนแนวทางการทำงานและใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานที่สำคัญต่างๆ

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในปัจจุบันส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบเดิมด้านบัญชีอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน อาทิ *Fintech* ที่จะส่งผลให้กระบวนการทางบัญชีมีความเปลี่ยนแปลงโดยมีรูปแบบเป็นอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น รวมทั้งการนำเทคโนโลยี *Blockchain* มาใช้ในงานด้านการเงิน ส่งผลให้นักบัญชีต้องรู้ผลกระทบที่มีต่อกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกบัญชี และวิเคราะห์ข้อมูลทางธุรกิจ นอกจากนั้น *Big Data* ก็เป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่นักบัญชีต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากจะช่วยให้นักบัญชีสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างหลากหลาย และการพัฒนา Software บัญชีที่เป็นลักษณะ *AI* และ *Cloud Computing* ยังส่งผลให้กระบวนการทำงานของนักบัญชีมีความสะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ปัจจุบันมีบริษัทสตาร์ทอัพหลายแห่งได้พัฒนา AI เข้ามาใช้ทดแทนแรงงานคนในการทำบัญชี เช่น บริษัท SMACC ซึ่งเป็นบริษัท Start-up ด้านเทคโนโลยีการพัฒนาซอฟต์แวร์สัญชาติเยอรมันที่พัฒนาซอฟต์แวร์ทางบัญชี โดยใช้เทคโนโลยี Deep Learning เข้ามาทำงานอย่างครบวงจร ตั้งแต่การอ่านเอกสารทางการเงินและแปลงให้คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ เพื่อจัดแยกประเภทข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดทำบัญชีตามกระบวนการที่กำหนด กระทบยอดบัญชีธนาคารและอนุมัติเบิกจ่ายเงินอัตโนมัติ การรายงานข้อมูลแบบ real-time และสามารถเชื่อมต่อกับระบบบริหารทรัพยากรขององค์กร หรือ Enterprise Resource Planning (ERP) ที่บริษัทใช้ได้[1]

ดังนั้น แนวโน้มสำคัญที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งจะมีผลต่อเศรษฐกิจโลก นักธุรกิจและวิชาชีพบัญชีโดยตรงคือ การก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจ 4.0 ด้วยระบบบัญชีออนไลน์แบบคลาวด์ (Cloud Accounting) โดยการนำซอฟต์แวร์บัญชีมาปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพเพื่อรองรับเป้าหมายของธุรกิจในอนาคต ระบบบัญชีออนไลน์แบบคลาวด์ นี้จะช่วยสนับสนุนการทำงานของนักบัญชีในหลายประการ อาทิ สามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา รองรับการใช้งานทุกระบบการดำเนินงาน รองรับการทำงานผ่านเครื่องมือหลากหลาย และสามารถปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยบนฐานข้อมูลเดียวกันแบบ real-time โดยทิศทางการพัฒนาของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์จะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยเพื่อให้ทันกับการพัฒนาของยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางด้านบัญชีที่สำคัญในปัจจุบัน ประกอบด้วย

(1) Cloud based Accounting Software การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีปรับเปลี่ยนจาก Desktop เป็นระบบ Cloud หรือโปรแกรมบัญชีออนไลน์ ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถบันทึกและเข้าถึงข้อมูลเดียวกัน สามารถเรียกข้อมูลและแสดงผลได้ทันที

(2) Mobile Accounting ความสะดวกและความชำนาญการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือและสามาถใช้งานบัญชีผ่าน Cloud Based Accounting Software ได้

(3) Artificial Intelligence (AI) การพัฒนาของโปรแกรมบัญชีระดับสากล เช่น โปรแกรม QuickBooks, Xero, Sage และซอฟต์แวร์อื่นๆ ได้พัฒนาปัญญาประดิษฐ์มาช่วยในการลงรหัสบัญชี รวมทั้งจัดทำแบบฟอร์มภาษีโดยอัตโนมัติ เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพให้มีความถูกต้องแม่นยำในการทำงาน และ

(4) Optional Character Recognition (OCR) ปัจจุบันการให้บริการทางบัญชีเริ่มมีการนำระบบ OCR มาใช้ เช่น แอปพลิเคชัน Entryless ที่ผู้ใช้สามารถถ่ายภาพหรือสแกนภาพใบเสร็จค่าใช้จ่ายแล้ว

1สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) (2561) “ปรับตัวรับโลกการทำงานร่วมกับ AI ในอนาคต” https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/645105

แอปพลิเคชันเหล่านั้นจะแปลงข้อมูลไปบันทึกเป็นรายการค่าใช้จ่าย ลงรหัสบัญชีและเชื่อมโยงกับ Cloud Based Accounting Software ต่างๆ เพื่อลงบัญชีให้อัตโนมัติได้

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่จำเป็นต้องเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในเข้ากับเศรษฐกิจโลก ไทยจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบธุรกรรมทางการเงินและบัญชีที่รองรับเศรษฐกิจดิจิทัลด้วย รวมถึงการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้รองรับกับเทคโนโลยี และการปฏิบัติงานที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้มีการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการยกระดับสำนักงานบัญชีไทยให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการส่งเสริมผลักดัน เร่งสร้างสำนักงานบัญชีคุณภาพให้เป็นสำนักงานบัญชีดิจิทัล (Digital Accounting Firm) นอกจากนี้ ไทยยังมีแผนยุทธศาสตร์ National e-payment เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านการเงินและการบัญชี ซึ่งส่งผลให้ผู้ทำบัญชีภาษีอากร และผู้ตรวจสอบบัญชีต้องปรับตัวให้สอดคล้อง เนื่องจากมีกฎหมาย ข้อบังคับของการจัดทำและการนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชี การภาษีอากรด้วยระบบออนไลน์ ได้แก่ ระบบ e-Withholding Tax[2] ระบบ e-Tax Invoice หรือ e-Receipt[3] และระบบ e-Filing[4] มาเกี่ยวข้อง

3. <u>วิชาชีพบัญชีและการดำเนินการภายใต้กรอบอาเซียน</u>

ข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบัญชีของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ร่วมลงนามในแถลงการณ์ Bali concord II ซึ่งได้มีการกำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกันจัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลักให้แล้วเสร็จภายในปี 2551 เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ แรงงานเชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี ทั้งนี้ อาเซียนได้เจรจาจัดทำ MRA วิชาชีพแพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี และได้มีการลงนาม MRA โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนในช่วงการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 40 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2551 โดยขอบเขตของ MRA ในสาขาบัญชีครอบคลุมงานบริการด้านบัญชี แต่ไม่รวมถึงการลงนามในรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified auditor) และบริการด้านบัญชีอื่นๆ ที่ต้องมีใบอนุญาต โดยมีเป้าหมายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในสาขาบริการวิชาชีพบัญชี ภายในปี 2558

<u>วัตถุประสงค์ของข้อตกลงฯ</u>

เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพบริการด้านบัญชีและเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการยอมรับแนวปฏิบัติที่ดีด้านมาตรฐานและคุณสมบัติของวิชาชีพบัญชี

<u>สาระสำคัญของข้อตกลงฯ</u>

MRA Framework สาขาบัญชีมีหลักการคือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจา MRA ด้านบัญชีในอนาคตของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับ ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่องการศึกษา การสอบ ประสบการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ทั้งนี้ MRA

---

2 ระบบ e-Withholding Tax คือระบบที่เปิดให้ผู้จ่ายเงินได้ประเภทที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่จ่ายผ่านธนาคารมีหน้าที่หักภาษีและนำส่งต่อธนาคารทันทีที่มีการจ่ายเงินและให้ธนาคารรับเงินและส่งเงิน รวมทั้งส่งข้อมูลภาษี หัก ณ ที่จ่ายให้กรมสรรพากรด้วย

3 ระบบ e-Tax Invoice/e-Receipt คือระบบที่คู่ค้าส่งข้อมูลใบกำกับภาษีหรือใบเสร็จรับเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่กันแล้วต้องส่งให้กับกรมสรรพากรด้วย โดยมีช่องทางจัดส่งใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบเสร็จอิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย

4 ระบบ e-Filing คือระบบชำระภาษีผ่านทางอินเตอร์เน็ต เป็นระบบที่กรมสรรพากรได้ให้บริการมาหลายปีแล้วแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับเปลี่ยนให้ e-Filing เป็นการยื่นตามปกติทั่วไปและการยื่นด้วยกระดาษเป็นกรณียกเว้น รวมทั้งให้มีการจัดทำบัญชีในรูปอิเล็กทรอนิกส์

ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตจะต้องไม่ลดทอนสิทธิ อำนาจ หน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลและออกกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายภายใน แต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคที่เกินจำเป็น และการออกใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของวิชาชีพบัญชีอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้ กรอบข้อตกลงได้กำหนดกรอบการดำเนินการและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาบัญชี

ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน (ACPA)

แนวทางการขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน จะเป็นแนวทางเดียวกันกับวิศวกรและสถาปนิกอาเซียน กล่าวคือ จะต้องเป็นนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (Professional Accountant : PA) ของประเทศต้นทาง และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่อาเซียนตกลงกัน จึงจะมีสิทธิในการสมัครเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant : ACPA) โดยจะได้รับการพิจารณาในเบื้องต้นจากคณะกรรมการกำกับดูแล (Monitoring Committee : MC) ของประเทศต้นทาง ซึ่งมาจากหน่วยงานที่กำกับดูแลวิชาชีพบัญชี และ MC จะยื่นใบสมัครที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติแล้วให้คณะกรรมการประสานงานด้านบัญชีวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant Coordinating Committee: ACPACC) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจาก MC ของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ พิจารณารับรองอีกครั้งหนึ่งเพื่อขึ้นทะเบียนเป็น ACPA โดย ACPA ที่ต้องการจะเข้าไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศปลายทางจะต้องสมัครขอขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพต่างด้าวจดทะเบียน (Registered Foreign Professional Accountant : RFPA) กับหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศปลายทาง ทั้งนี้ นักบัญชีที่ต้องการเข้าไปประกอบวิชาชีพบัญชีผ่าน MRA นี้ จะต้องทำงานร่วมกับนักบัญชีท้องถิ่นและต้องปฏิบัติตามกฎหมายภายในของประเทศปลายทางทุกประการ

รูปที่ 3 แผนภาพความเกี่ยวข้องกันระหว่าง MRA และ ACPA ของนักบัญชี

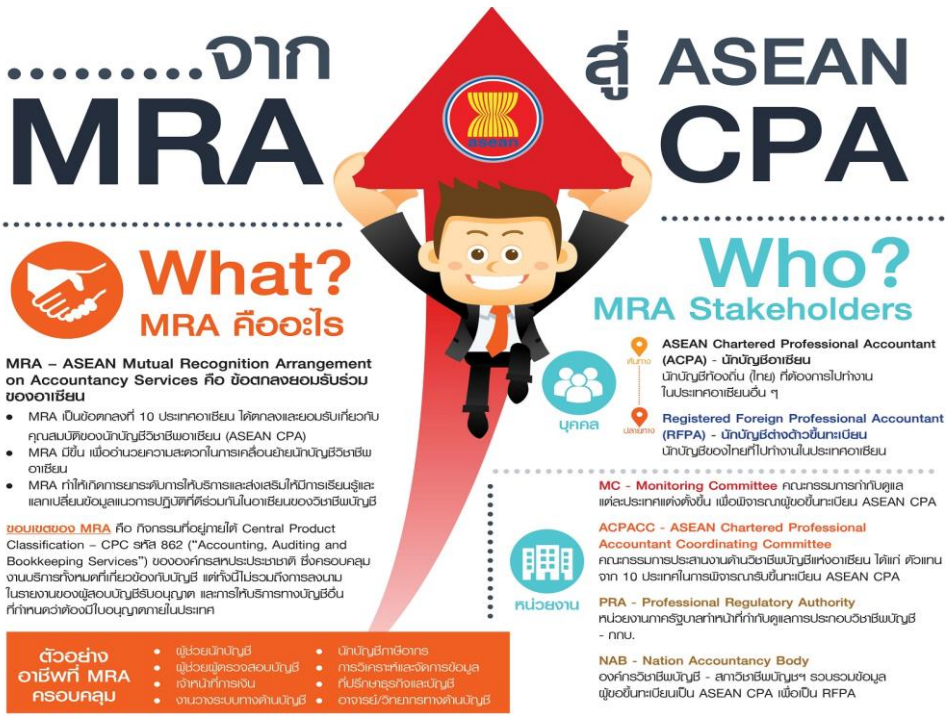

ที่มา : สภาวิชาชีพบัญชี

ประโยชน์ที่นักบัญชีจะได้รับจาก MRA

เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปทำงานในวิชาชีพบัญชีในอนาคต เมื่อสมาชิกอาเซียนใดมีความพร้อมก็สามารถเข้าร่วมการเจรจายอมรับคุณสมบัติของกันและกันได้ โดยใช้กรอบข้อตกลงนี้เป็น

พื้นฐานในการเจรจา โดยระหว่างนี้ ประเทศอาเซียนที่ยังไม่พร้อมก็สามารถศึกษากรอบข้อตกลงนี้ และใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของตนทั้งในแง่การส่งบุคลากรออกไปและการรับมือกับบุคลากรจากอาเซียนที่จะเข้ามาทำงานในไทย สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้นๆ

ข้อมูลจากเว็บไซต์คณะกรรมการประสานงานด้านบัญชีวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant Coordinating Committee: ACPACC) ได้แสดงจำนวนนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant - ACPA) ทั้งหมด 7,349 คน โดยสามอันดับแรกเป็นชาวอินโดนีเซีย 2,524 คน มาเลเซีย 1,864 คน และสิงคโปร์ 1,135 คน ตามลำดับ (ข้อมูล ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2567) โดยมีรายละเอียด[5] ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียน	
ประเทศสมาชิกอาเซียน	**จำนวน ASEAN CPA (คน)**
บรูไนฯ	9
กัมพูชา	11
อินโดนีเซีย	2,524
สปป.ลาว	13
มาเลเซีย	1,864
เมียนมา	477
ฟิลิปปินส์	190
สิงคโปร์	1,135
ไทย	918
เวียดนาม	208
รวม ASEAN CPA ทั้งสิ้น 7,349 คน	

ในส่วนของการขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพต่างด้าว (Registered Foreign Professional Accountant: RFPA) ปัจจุบันมีการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 22 คน โดยขึ้นทะเบียนในกัมพูชา จำนวน 15 คน (มาเลเซีย 10 คน ฟิลิปปินส์ 3 คน และสิงคโปร์ 2 คน) และสิงคโปร์ 7 คน (อินโดนีเซีย 2 คน มาเลเซีย 4 คน และไทย 1 คน) โดยในส่วนของไทย สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนนักบัญชีวิชาชีพต่างด้าว (RFPA) และการปฏิบัติวิชาชีพร่วมกันระหว่างนักบัญชีวิชาชีพไทยกับนักบัญชีวิชาชีพต่างด้าวภายใต้ข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียนด้านบริการบัญชี พ.ศ. 2566[6] ในขณะเดียวกัน ไทยยังมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีในไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมีการนำมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard: IES) ที่กำหนดโดยสมาพันธ์นักบัญชีโลก (International of Federation of Accountants: IFAC) มาเป็นแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพไทย โดยมุ่งเน้นองค์ความรู้ที่หลากหลายและสร้างเสริมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่น่าสนใจไปกว่านั้น คือ ความตกลงการค้าเสรีสมัยใหม่ได้มีการเพิ่มภาคผนวกบริการวิชาชีพ (Annex on Professional Services) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงเพื่อจัดทำ Mutual Recognition

5 https://aseancpa.org/

6 https://www.tfac.or.th/Article/Detail/150848

Agreements (MRAs) เพื่ออำนวยสะดวกให้นักบัญชีและวิชาชีพอื่น ๆ จากประเทศภาคี สามารถให้บริการได้ เช่น ความตกลง RCEP และ AANZFTA เป็นต้น

รูปที่ 4 แผนภาพขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีวิชาชีพอาเซียนต่างด้าว

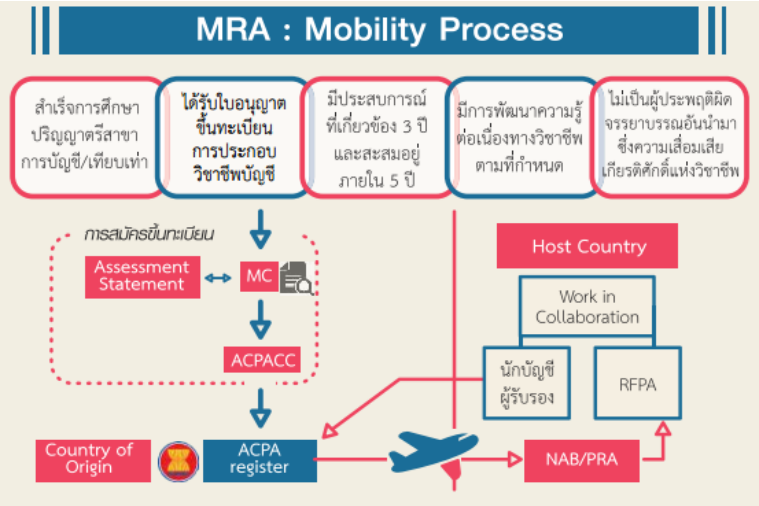

ที่มา : http://www.fap.or.th/images/column_1456797821/FAPNews39_WEB.pdf

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับนักวิชาชีพต่างด้าวขึ้นทะเบียน (RFPA) ในสมาชิกอาเซียน ณ มีนาคม ๒๕๖๗ สรุปได้ ดังนี้

ประเทศ	ค่าสมัคร/ค่าธรรมเนียม	ค่าใช้จ่ายรายปี
1. อินโดนีเซีย	ค่าลงทะเบียน (ทุกๆ 3 ปี) 9,000,000 รูเปีย	ค่าสมาชิก (ทุกๆ 3 ปี) 8,500,000 รูเปีย
2. มาเลเซีย	ค่าลงทะเบียน 500 ริงกิตมาเลเซีย	ค่าสมาชิกรายปี 350 ริงกิตมาเลเซีย
3. สิงคโปร์	ค่าลงทะเบียน (รายปี) 272.5 เหรียญสิงคโปร์	
4. ไทย	ค่าสมัคร 6,000 บาท	ค่ะรรมเนียมรายปี 5,000 บาท
5. เมียนมา	ค่าลงทะเบียน (รายปี) 300 เหรียญสหรัฐ	
6. ฟิลิปปินส์	ค่าสมัคร 3,000 เปโซฟิลิปปินส์ ค่าลงทะเบียน 8,000 เปโซฟิลิปปินส์	
7. เวียดนาม	ไม่มีค่าใช้จ่าย	
8. บรูไน	ค่าสมัคร 150 เหรียญบรูไน	ค่าธรรมเนียมรายปี 120 เหรียญบรูไน
9. กัมพูชา	ค่าลงทะเบียน 400,000 เรียลกัมพูชา	ค่าสมาชิกรายปี 1,200,000 เรียลกัมพูชา
10. ลาว	ค่าสมัคร 200 เหรียญสหรัฐ	ค่าธรรมเนียมรายปี 200 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: การประชุม ASEAN Charter Professional Accountant Coordinating Committee ครั้งที่ 23

4. ภาพรวมและแนวโน้มธุรกิจการให้บริการด้านบัญชี

รายงานของ The Business Research Company ประเมินว่าตลาดบริการวิชาชีพบัญชีทั่วโลกเติบโตจาก 652.32 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2566 เป็น 676.73 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2567 โดยมีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 3.7 ทั้งนี้ รายงานฯ ยังคาดการณ์ต่อไปว่าตลาดการบริการด้านบัญชีของโลกจะมีมูลค่าสูงถึง 804.27 พันล้านเหรียญสหรัฐภายในปี 2576 หรือในอีกประมาณ 10 ปีข้างหน้า[7] ทั้งนี้ สัดส่วนตลาดตามประเภทการบริการด้านบัญชี (บริการบัญชีเงินเดือน บริการจัดเตรียมภาษี การทำบัญชี การ

[7] Accounting Services Market Report 2024 - https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/accounting-services-global-market-report

ตรวจสอบทางการเงิน และอื่น ๆ) ชี้ให้เห็นว่า บริการตรวจสอบทางการเงินมีสัดส่วนตลาดสูงสุดในปี 2565 และจะขยายตัวอีกในอนาคต เนื่องจากการลงทุนในเทคโนโลยีเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ของบริษัทประเภทนี้จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการตรวจสอบ จึงทำให้สามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาบนพื้นฐานของภูมิภาค ทวีปอเมริกาเหนือครองส่วนแบ่งตลาดบริการบัญชีสูงสุดในปี 2565 เนื่องจากบริษัทบัญชีหลายแห่งในภูมิภาคนี้มุ่งสร้างความเชี่ยวชาญการบริการด้านบัญชีในแต่ละอุตสาหกรรม อาทิ สุขภาพ อสังหาริมทรัพย์ เทคโนโลยี และองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้า[8]

รูปที่ 5 สัดส่วนตลาดตามประเภทการบริการด้านบัญชี

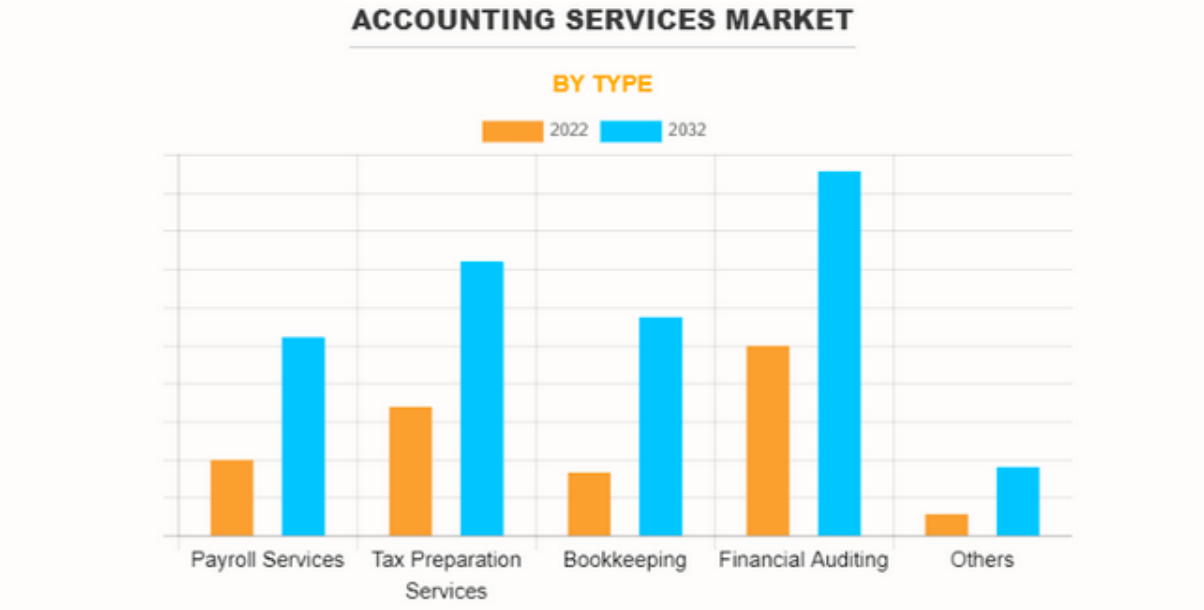

ที่มา : https://www.alliedmarketresearch.com/accounting-services-market-A12933

สำหรับภาพรวมธุรกิจเกี่ยวกับการทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี การให้คำปรึกษาด้านภาษีในไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้ารายงานว่าระหว่างเดือนมีนาคม 2566 – เดือนกุมภาพันธ์ 2567 มีจำนวนนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่จำนวน 920 ราย และมีนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการในธุรกิจดังกล่าวทั้งหมดจำนวน 11,624 ราย โดยเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย 11,281 ราย และนิติบุคคลที่ชาวต่างชาติร่วมลงทุน 342 ราย โดยสัญชาตินักลงทุนที่ร่วมลงทุนในกิจการด้านบัญชี ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน ฮ่องกง และ อเมริกัน ตามลำดับ[9]

ทั้งนี้ แนวโน้มที่ส่งผลต่อการให้บริการด้านบัญชีมีความสอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมความยั่งยืน บทบาทของเทคโนโลยี และความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของการบริการทางบัญชี โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

<u>มิติความยั่งยืน</u> แนวคิด ESG (Environmental-Social-Governance) ได้กลายเป็นแนวทางการประกอบธุรกิจของหลายบริษัท อาทิ การออกตราสารทางการเงินที่มีความเชื่อมโยงกับประเด็นด้านความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bonds) การจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารโดยอ้างอิงจากตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท รวมไปถึงประเด็นด้าน ESG ต่อสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยบริษัทต้องปฏิบัติตามหลักการ ESG ตามมาตรฐานที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่องบการเงิน ผลการดำเนินงาน ตลอดจนกระแสเงินสดของบริษัท นั่นหมายความว่าผู้สอบบัญชีจะต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของตนเองที่นอกเหนือจากด้านบัญชีและการเงิน ให้สามารถพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่องบการเงิน

[8] Accounting Services Market Size, Share, Competitive Landscape and Trend Analysis Report by Type, by End User : Global Opportunity Analysis and Industry Forecast, 2023-2032 - https://www.alliedmarketresearch.com/accounting-services-market-A12933

[9] https://datawarehouse.dbd.go.th/business/69200?type=investment

และวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม มีความเข้าใจในประเด็นด้าน ESG รวมถึงกรอบการรายงานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านพลังงาน การรายงานการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามมาตรฐาน Greenhouse Gas Protocol เป็นต้น

มิติด้านเทคโนโลยี แนวโน้มการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการบริการทางบัญชีเริ่มเติบโตขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเพื่อทดแทนแรงงานคนสำหรับงานที่มีรูปแบบ/ขั้นตอนที่ชัดเจน และมีการทำซ้ำ (Routine) โดยผู้ให้บริการด้านบัญชีเริ่มหันมาลงทุนในเทคโนโลยีเหล่านี้มากขึ้น เพื่อปรับปรุงกระบวนการ ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น Optical Character Recognition (OCR) เพื่ออ่านเอกสารทางบัญชีและแปลงเป็นไฟล์ข้อความเพื่อเตรียมพร้อมในการทำงานและบันทึกบัญชี Artificial Intelligence (AI) ช่วยในการบันทึกรายการทางบัญชีและใช้ดุลพินิจเบื้องต้นในการแสดงและจัดประเภทรายการทางบัญชี รวมถึง Robotic Process Automation (RPA) สำหรับการบันทึก กระทบยอด และปรับปรุงรายการทางบัญชี[10] เป็นต้น

มิติความปลอดภัยทางไซเบอร์ เมื่อมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในภาคธุรกิจ ความเสี่ยงจากการโจรกรรมข้อมูลก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้ ข้อมูลจาก Cyber Security Breaches Survey 2023 ของสหราชอาณาจักร พบว่าประชาชนเสี่ยงเป็นเหยื่อการฉ้อโกงหรือการละเมิดด้านไซเบอร์มากกว่าอาชญากรรมรูปแบบอื่น โดยหนึ่งในสามของภาคธุรกิจ (ร้อยละ 32) และราวหนึ่งในสี่ขององค์กรการกุศล (ร้อยะ 24) เผชิญกับการถูกละเมิดหรือโจมตีความปลอดภัยทางไซเบอร์ในรอบปีที่ผ่านมา[11] ความท้าทายดังกล่าวส่งผลให้หลายธุรกิจใช้การ outsource บริการจัดทำบัญชีที่มีความสามารถในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลทางการเงิน การชำระภาษี หรือแม้กระทั่งข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในองค์กร ซึ่งอาจส่งผลให้ธุรกิจบริการด้านบัญชีหันมาใช้เครื่องมือเพื่อสร้างความปลอดภัยทางไซเบอร์อย่างแพร่หลายมากขึ้นในอนาคต อาทิ การใช้ Blockchain การพิสูจน์ตัวตนโดยใช้หลายปัจจัย (Multi-factor Authentication) และการจัดการสิทธิ์การเข้าใช้งาน (Role-Based Access Control)

5. ความสามารถในการแข่งขันของไทย

ข้อได้เปรียบ: มาตรฐานวิชาชีพบัญชีของไทยได้ถูกพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ต่างชาติที่ให้บริการทำบัญชีเพื่อแข่งขันกับคนไทยจึงค่อนข้างจำกัด นอกจากนั้น การประกอบวิชาชีพบัญชียังอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยได้กำหนดคุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่จะสามารถขอรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชีได้ต้องมีสัญชาติไทย และมีความรู้ภาษาไทยเพียงพอในการจัดทำรายงานทางบัญชีเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ งานบริการด้านวิชาชีพบัญชียังถือเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยมีเงื่อนไขให้คนต่างด้าวทำงานได้ตามข้อตกลงระหว่างประเทศหรือพันธกรณีที่ประเทศไทยมีความผูกพันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ตามบัญชีสอง ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

ข้อจำกัด: ปัจจุบันนักวิชาชีพบัญชีของไทยมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด จากการสำรวจของบริษัท แมนพาวเวอร์กรุ๊ป ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านแรงงานและการจัดหาบุคคลในปี 2564 ระบุว่าทิศทางตลาดแรงงานมีความต้องการสายงานบัญชีและการเงินเป็นอันดับ 2 มีความต้องการกว่าร้อยละ 10 จากตลาดแรงงาน ทว่ากลับอยู่ในลำดับที่ 7 ของสายงานที่แรงงานต้องการ โดยมีแรงงานอยู่ในสายงานบัญชีและการเงินเพียงร้อยละ 5.6[12] แม้ปัจจุบันจะมีจำนวนนักบัญชีที่ขึ้นขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอยู่ถึง 85,597 คน[13] อีกทั้งนักวิชาชีพบัญชีของไทยบางส่วนมีความรู้ทางด้านวิชาชีพอย่างดี แต่ยังขาดทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีทางด้านการบัญชี จึงมีข้อจำกัดในการเข้าไปให้บริการต่างประเทศ นอกจากนั้น

[10] https://www.tfac.or.th/Article/Detail/135088

[11] https://www.gov.uk/government/statistics/cyber-security-breaches-survey-2023/cyber-security-breaches-survey-2023#summary

[12] แมนพาวเวอร์กรุ๊ป ประเทศไทย (2564) “เจาะลึกอาชีพมาแรงแห่งปี 2564 ตลาดแรงงาน นายจ้าง-ลูกจ้างต้องปรับตัวรับมือทุกการเปลี่ยนแปลง” https://www.experisth.com/th/blog/2021/02/follow-labor-market-trend-and-recommendation-for-thai-workers-th

[13] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2563) “รายงานประจำปี 2562” https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66553

ยังมีข้อเสียเปรียบในเรื่องของอัตราค่าจ้างของไทยที่มีอัตราสูงกว่าประเทศในกลุ่มเวียดนาม ลาว กัมพูชา และเมียนมา ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ใช้บริการเลือกใช้บริการนักวิชาชีพบัญชีของที่อื่นมากกว่าไทย ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีในการทำบัญชี ซึ่งไทยยังขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนรูปแบบ เมื่อเทียบกับประเทศที่มีศักยภาพอย่างสิงคโปร์และมาเลเซีย[14]

ความท้าทายในปัจจุบัน: ตลาดแรงงานไทยในหลายสายงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชีและการเงินยังมีแนวโน้มการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ โดยพบว่างานบัญชีและการเงินเป็นสายงานที่มีแนวโน้มขาดแคลนบุคลากรอย่างมาก ขณะที่มีความต้องการของตลาดอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่บุคลากรระดับปฏิบัติการและระดับบริหารในธุรกิจ[15] อีกทั้งประเด็นด้านความยั่งยืนก็มีผลทำให้นักบัญชีไทยต้องปรับตัวด้วยการเพิ่มพูนทักษะและองค์ความรู้ที่เกี่ยวเนื่องกับกรอบการทำบัญชีตามแนวทาง ESG เพื่อให้สามารถแข่งขันกับนักบัญชีต่างชาติได้ นอกจากนี้ พัฒนาการของเทคโนโลยียังนำไปสู่การปรับตัวของธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงธุรกิจบริการด้านบัญชีที่มีการนำ Remote Audit หรือการตรวจสอบทางการเงินโดยที่ไม่ต้องเดินทางเข้าไปตรวจสอบ ณ สถานประกอบการของผู้รับบริการ ทำให้ผู้ให้บริการสามารถให้บริการด้านบัญชีข้ามพรมแดน (Cross Border Supply หรือ Mode 1) โดยที่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการสามารถอยู่คนละประเทศและสามารถให้และใช้บริการได้โดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งนับเป็นความท้าทายในด้านการแข่งขันและการกำกับดูแลการให้บริการตามมาตรฐานและกฎระเบียบภายในประเทศของสภาวิชาชีพบัญชีของไทย ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบใบประกอบวิชาชีพนักบัญชีของผู้ให้บริการตรวจสอบบัญชีข้ามพรมแดนด้วย อย่างไรก็ตาม การให้บริการในรูปแบบดังกล่าว ก็ถือเป็นโอกาสสำคัญของผู้ให้บริการของไทยด้วยสำหรับตลาดที่เปิดกว้างมากขึ้น รวมทั้งผู้รับบริการในไทยก็สามารถเลือกใช้บริการทางบัญชีข้ามพรมแดนที่หลากหลายมากขึ้น

6. กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

6.1 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีและมีการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชี อาทิเช่น มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปีปฏิทิน รวมถึงการกำหนดให้รับทำบัญชีได้ไม่เกิน 100 รายต่อปีปฏิทิน โดยสภาวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึงการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของไทยให้มีความเชี่ยวชาญตามมาตรฐานการบัญชีควบคู่ไปกับการมีจรรยาบรรณในการให้บริการ และสามารถพร้อมรับการแข่งขันได้ในระดับสากล โดยสภาวิชาชีพฯ มีแนวทางการดำเนินงานสำคัญๆ อาทิ

1) การกำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีในทุกๆ ด้าน รวมถึงการกำหนดจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2) การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี โดยมีวิทยากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญจากทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วม เช่น โครงการอบรมผู้อำนวยการบัญชีระดับสูงของบริษัทและวิสาหกิจขนาดใหญ่ การบริหารองค์การและการนำเสนอรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร และการอบรมระบบ e-Learning เป็นต้น

3) การจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน มีการพัฒนาและจัดทำสื่อการสอนวิชาการบัญชี โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

---

14 ลัดดา จับศรทิพย์ (2557) “โอกาสและอุปสรรคของนกบัญชีไทย จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” http://www.aseanwisdom.buu.ac.th/research/LADDA.J/final.pdf

15 คมชัดลึก (2562) “ขาดแคลน....."พัฒนานักบัญชี"ป้อนตลาดก่อนวิกฤติ” https://www.komchadluek.net/news/regional/361070

4) การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษาต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา การอบรม และการรับรองคุณภาพการศึกษาด้านการบัญชี

5) การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพบัญชี ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ โดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการในองค์กรวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศต่างๆ พร้อมทั้งเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสภาฯ สู่สาธารณชน โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการบัญชี เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้และมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน

7) การเพิ่มบทบาทในการให้คำแนะนำกับธุรกิจ SMEs ซึ่งเป็นฐานธุรกิจที่สำคัญของไทย เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี การนำเสนองบการเงิน และการนำระบบคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้กับงานด้านการบัญชี

6.2 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 (ใช้แทนพ.ร.บ. ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505) โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี โดยผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย และมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาไทยดีพอที่จะทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้ สำหรับกรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรของไทย เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวข้องได้ ในส่วนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องเป็นสมาชิกสามัญหรือวิสามัญของสภาวิชาชีพบัญชีและต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ในกรณีเป็นสมาชิกวิสามัญซึ่งเป็นคนต่างด้าว ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศไทย และเป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยดีพอที่จะสามารถสอบบัญชีและจัดทำรายงานเป็นภาษาไทยได้

6.3 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

บริการทางบัญชีจัดอยู่ในบัญชี 3 แนบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว หากคนต่างด้าวต้องการที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และได้มีการกำหนดทุนขั้นต่ำสำหรับการประกอบธุรกิจที่สามล้านบาท ยกเว้น สหรัฐฯ ซึ่งสามารถเข้ามาลงทุนดำเนินธุรกิจงานบัญชีโดยถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 เทียบเท่ากับคนไทยตามสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา

6.4 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การให้บริการสาขาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ยังถือเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยมีเงื่อนไขให้คนต่างด้าวทำงานได้ตามข้อตกลงระหว่างประเทศหรือพันธกรณีที่ประเทศไทยมีความผูกพันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ตามบัญชีสอง ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

6.5 กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชี

- กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2544
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554
- คำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และคุณสมบัติของ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2556

- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยสมาชิก พ.ศ. 2556
- ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543
- ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2548
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547
- ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

6.6 กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 13) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกหัดงาน การทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2549
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 15) เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2550
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 18) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกหัดงาน การทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1) พ.ศ. 2552
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 20) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกหัดงาน การทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2) พ.ศ. 2554
- ข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิการศึกษาของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2549
- ข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง ขอบเขตของวิชาที่ต้องทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2553

7. <u>มาตรฐานด้านการบัญชี</u>

มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (Thai Financial Reporting Standards: TFRS) จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี เป็นการวางแนวทางการรายงานในรูปแบบงบการเงินเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายแก่ผู้ใช้รายงานการเงินกลุ่มต่างๆ รวมทั้งเพื่อสะท้อนเนื้อหาที่แท้จริงของรายการธุรกรรมที่รวบรวมไว้ทั้งธุรกรรมประจำวันและธุรกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ปัจจุบัน ไทยอยู่ระหว่างปรับปรุงมาตรฐานภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRS) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีสากล (The International Accounting Standards Board :IASB) เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียว ปรับใช้ได้ทั่วโลก ตลอดจนการให้ข้อมูลงบการเงินมีความชัดเจน โปร่งใสมากขึ้น ทำให้การวิเคราะห์ ประเมิน และเปรียบเทียบฐานะการเงินของบริษัทเป็นไปอย่างถูกต้อง สะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้บริษัท มีโอกาสและสามารถระดมทุนข้ามประเทศ (Cross-border listing and fund raising) ได้ง่ายขึ้น รวมถึงผู้ถือหุ้นและผู้กำกับดูแลได้รับข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องเป็นไปในทิศทางและแบบแผนเดียวกัน

8. <u>พันธกรณีการเปิดเสรีในสาขาบริการวิชาชีพบัญชีของไทยในเวทีต่างๆ</u>

8.1 การแบ่งประเภทของสาขา

องค์การการค้าโลก (WTO) ได้จำแนกสาขาบริการออกเป็น 12 สาขา ซึ่งในแต่ละสาขายังแบ่งออกเป็นสาขาย่อยหรือกิจกรรมต่างๆ ลงไปอีก โดยให้สอดคล้องกับที่ United Nations (U.N.) กำหนดตาม Central Product Classification (CPC) โดยในส่วนของสาขาบริการด้านวิชาชีพบัญชีนั้น ครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรม	รหัส CPC	คำอธิบาย
บริการวิชาชีพบัญชี การรับทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี (Accounting and auditing services)	8621	ครอบคลุมกิจกรรม ดังต่อไปนี้ • บริการตรวจสอบงบการเงิน (Financial auditing services) • บริการวิเคราะห์งบการเงิน (Accounting review services) • บริการจัดเตรียมงบกำไรขาดทุนสำหรับบริษัท เอกชน (Compilation of financial statement services) • บริการด้านบัญชีอื่นๆ (Other accounting services)
บริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี (Book-keeping services, except tax returns)	8622	ครอบคลุมกิจกรรม ดังต่อไปนี้ • บริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษีบริการบัญชีภาษีอากร (Accounting Services) อยู่ภายใต้ CPC 863

8.2 รูปแบบการให้บริการวิชาชีพบัญชี (Mode of Supply)

Mode 1: การบริการข้ามพรมแดน (Cross-border supply) เช่น บริษัทให้บริการทางบัญชีในต่างประเทศทำบัญชีให้บริษัทในไทยโดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

Mode 2: การเข้าไปรับบริการในต่างประเทศ (Consumption abroad) เช่น คนไทยเดินทางไปขอรับคำปรึกษาด้านบัญชีในต่างประเทศ

Mode 3: การจัดตั้งธุรกิจในต่างประเทศ (Commercial presence) เช่น บริษัทบัญชีต่างชาติเข้ามาจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการบัญชีในประเทศไทย

Mode 4: การเข้าไปทำงานของบุคลากรเป็นการชั่วคราว (Presence of natural persons) เช่น นักบัญชีไทยเดินทางไปให้บริการในต่างประเทศ

8.3 พันธกรณีการเปิดตลาดของไทยและคู่เจรจาภายใต้ความตกลงการค้าระหว่างประเทศ

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีพันธกรณีในการเปิดตลาดสาขาบริการวิชาชีพภายใต้ความตกลงการค้าเสรีใน 11 กรอบ ได้แก่

1) องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

2) ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS)

3) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย - ญี่ปุ่น (Japan – Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

4) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA)

5) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลี (ASEAN - Korea Free Trade Agreement: AKFTA)

6) ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN – Australia - New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)

7) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN- India Free Trade Agreement: AIFTA)

8) ความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี (Thailand- Chile Free Trade Agreement: TCFTA)

9) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง (ASEAN- Hong Kong, China Free Trade Agreement: AHKFTA)

10) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP)

11) ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

ทั้งนี้ รายละเอียดข้อผูกพันเปิดตลาดฯ ตามเอกสารแนบ

มีนาคม 2567

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

เอกสารแนบ

สรุปข้อผูกพันเปิดตลาดของไทยและประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบต่างๆ

1. เวที WTO

กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 to 86213 +86219+86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต่างชาติที่ต้องการเข้ามาจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการบัญชีในไทย จะสามารถถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนทุนจดทะเบียน (4) ไม่ผูกพัน

2. กรอบอาเซียน

2.1 ข้อผูกพันเปิดตลาดบริการชุดที่ 10 ของไทย มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562 สมาชิกได้ผูกพันสาขาบริการด้านบัญชี ดังนี้

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Accounting, auditing, and bookkeeping (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ตรวจสอบบัญชีต้องมีขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท (4) ไม่ผูกพัน
	Bookkeeping services, only for tax returns for its own affiliated company (CPC version 1.1: part of 82220)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียน และจะสามารถดำเนินธุรกิจได้เฉพาะในลักษณะร่วมทุน (Joint Ventures) กับบุคคลหรือนิติบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น (4) ไม่ผูกพัน
บรูไน	Auditing Services (CPC 862)	(1) อนุญาตให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่อยู่ในต่างประเทศให้บริการด้านการสอบบัญชีในบรูไนตามกฎหมาย Accountants Order 2010 และต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังผ่าน Public Accountants Oversight Committee (PACC)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		(2) อนุญาตให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่อยู่ในต่างประเทศให้บริการด้านการสอบบัญชีในบรูไนตามกฎหมาย Accountants Order 2010 และต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังผ่าน Public Accountants Oversight Committee (PACC) (3) ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ต้องการจัดตั้งธุรกิจในบรูไนจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ Part V ของ the Accountants Order และต้องได้รับการอนุมัติการจัดตั้งจากกระกระทรวงการคลัง 4) ผูกพันเฉพาะ ICT: 3 ปี ต่ออายุได้อีก 2 ปี รวมแล้วไม่เกิน 5 ปี
กัมพูชา	Auditing (CPC 86211)	(1) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้น ต้องมีการจัดตั้งทางพาณิชย์สำหรับบรรษัทตรวจสอบบัญชีในกัมพูชา (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a BV: 30 วัน และอาจขยายระยะเวลาได้ b ICT: 2 ปี ต่ออายุได้ทุกปี ไม่เกิน 5 ปี c. CSS: 2 ปี ต่ออายุได้ทุกปี ไม่เกิน 5 ปี d. ผู้จัดตั้งธุรกิจ
	Accounting (CPC 86212)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a BV: 30 วัน และอาจขยายระยะเวลาได้ b ICT: 2 ปี ต่ออายุได้ทุกปี ไม่เกิน 5 ปี c. CSS: 2 ปี ต่ออายุได้ทุกปี ไม่เกิน 5 ปี d. ผู้จัดตั้งธุรกิจ
อินโดนีเซีย	Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 86220, Bookkeeping Services except Tax Return)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ดำเนินธุรกิจในลักษณะการร่วมทุน (Joint Venture) และสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติ ไม่เกินร้อยละ 70 (4) ผูกพันเฉพาะ

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		a BV: 60 วัน ต่ออายุได้สูงสุดไม่เกิน 120 วัน b ICT: ระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค พำนักได้ 2 ปี ต่ออายุได้ 2 ครั้งๆ ละไม่เกิน 2 ปี ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคขึ้นอยู่กับการทดสอบทางเศรษฐกิจ (Economic Needs Test)
สปป.ลาว	Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 86220, Bookkeeping Services except Tax Return)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ (a) BV: 30 วัน (b) ICT (ผู้จัดการทั่วไป/ผู้จัดการ/ผู้เชี่ยวชาญ) เงื่อนไขเป็นไปตามที่ระบุใน VISA โดยมีข้อกำหนดให้นักบัญชีวิชาชีพต้องเป็นพนักงานของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่จดทะเบียน และจำกัดให้มีนักบัญชีวิชาชีพที่เป็นต่างได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของพนักงาน
	Taxation consulting services (CPC 863)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ (a) BV: 30 วัน (b) ICT (ผู้จัดการทั่วไป/ผู้จัดการ/ผู้เชี่ยวชาญ) เงื่อนไขเป็นไปตามที่ระบุใน VISA
เมียนมา	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) การร่วมทุนหรือการเป็นหุ้นส่วนกับธุรกิจผู้สอบบัญชีอนุญาตกับบริษัทท้องถิ่นของเมียนมาจะต้องดำเนินการตามกฎหมายการลงทุนปี 2559 ของเมียนมา โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ร่วมทุนจะต้องได้รับการรับรองการเป็นผู้สอบบัญชีอนุญาตในประเทศต้นทางด้วย และสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติจะต้องไม่เกินร้อยละ 70 (4) ไม่ผูกพัน
มาเลเซีย	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		(3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันแบบมีเงื่อนไขว่าผู้ให้บริการทางบัญชีต้องผ่านการทดสอบความสามารถเพื่อลงทะเบียนกับ MIA และจำกัดให้มีนักบัญชีวิชาชีพได้ไม่เกิน 8 คนในบริษัท
	Taxation Services (CPC 863 / 8630)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันแบบมีเงื่อนไขว่าผู้ให้บริการทางภาษีต้องผ่านการทดสอบความสามารถเพื่อลงทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแล และจำกัดให้มีนักบัญชีวิชาชีพได้ไม่เกิน 2 คนในบริษัท โดยสามารถพำนักได้สูงสุดไม่เกิน 2 ปี
ฟิลิปปินส์	Bookkeeping services, except tax returns (CPC 86220)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 70 (4) ไม่ผูกพัน
	Auditing Services – cover financial auditing and accounting review (CPC 86211, 86212)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) หุ้นส่วนของบริษัทผู้สอบบัญชีจะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีอนุญาตของฟิลิปปินส์ และต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี รวมถึงเรื่องภาษี และการออกใบรับรอง (4) ผูกพันเฉพาะ (a) BV: 59 วัน ต่ออายุได้ทุก 2 เดือน ไม่เกิน 1 ปี (b) ICT ระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญ 1 ปี สามารถต่ออายุได้
สิงคโปร์	Accounting and auditing services except for financial auditing services and accounting review services	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ ICT: ไม่เกิน 2 ปี ต่ออายุได้ 3 ครั้งพำนักได้สูงสุด 8 ปี
	Financial auditing services (CPC 86211) Accounting review services (CPC 86212)	(1) ผู้สอบบัญชีจะต้องอาศัยอยู่ในสิงคโปร์ หรือหุ้นส่วนของบริษัทอย่างน้อยหนึ่งคนต้องพักอาศัยอยู่ในสิงคโปร์ (2) ไม่มีข้อจำกัด

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
	Bookkeeping Services (CPC 8622)	(3) เงื่อนไขเช่นเดียวกันกับ Mode 1 (4) ผูกพันเฉพาะ ICT: ไม่เกิน 2 ปี ต่ออายุได้ 3 ครั้งพำนักได้สูงสุด 8 ปี (1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ ICT: ไม่เกิน 2 ปี ต่ออายุได้ 3 ครั้งพำนักได้สูงสุด 8 ปี
เวียดนาม	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันแบบมีข้อจำกัดดังนี้ - นักตรวจสอบบัญชีที่จะให้บริการสาขาบัญชีในเวียดนามได้ต้องมีถิ่นพำนักอยู่ในเวียดนามอย่างถูกกฎหมายอย่างน้อย 1 ปี - ได้รับการรับรองจาก Viet Nam Ministry of Finance or accountant/auditor certificate issued by foreign institution recognised by Viet Nam Ministry of Finance และผ่านการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านการบัญชีของเวียดนาม - ขึ้นทะเบียนกับ Viet Nam Ministry of Finance or Viet Nam Association of Certified Public Accountants (VACPA).และ เป็นพนักงานของบริษัทตรวจสอบบัญชีที่จัดตั้งและดำเนินการตามกฎหมายของเวียดนาม

3. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย - ญี่ปุ่น (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน

ญี่ปุ่น	Business Services: Professional Services Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นการให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี ภายใต้กฎหมายญี่ปุ่นจะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี และต้องมีการจัดตั้งทางพาณิชย์สำหรับบรรษัทตรวจสอบบัญชี (2) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้น การให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี ภายใต้กฎหมายญี่ปุ่น จะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี และต้องมีการจัดตั้งทางพาณิชย์สำหรับบรรษัทตรวจสอบบัญชี (3) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้น การให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชีภายใต้กฎหมายญี่ปุ่น จะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี (4) ไม่มีข้อจำกัด

4. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement: ACFTA) ชุดที่ 3

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัทดังกล่าว (4) ไม่ผูกพัน

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
จีน	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) หุ้นส่วนหรือบรรษัทที่ให้บริการด้านบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของจีน (4) ผูกพันการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมในประเภทต่อไปนี้ a. BV โดยอนุญาตให้เข้าพำนักชั่วคราวไม่เกิน 90 วัน b. ICT ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 3 ปี c. CCS อนุญาตให้พำนักได้ตามระยะเวลาของสัญญา แต่ไม่เกิน 1 ปี

5. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลี (ASEAN - Korea Free Trade Agreement: AKFTA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน
เกาหลี	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัดสำหรับการตรวจสอบบัญชี (2) ไม่มีข้อจำกัดสำหรับบริการตรวจสอบบัญชี (3) มีข้อกำหนดอนุญาตให้เฉพาะผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียว คณะทำงานด้านการตรวจสอบบัญชี และบริษัทที่ให้บริการด้านบัญชี (บริษัทจำกัด) ที่ได้รับใบอนุญาตจาก CPAs ภายใต้กฎหมาย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถดำเนินการจัดตั้งธุรกิจในเกาหลีได้ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในคณะทำงานและบริษัทที่ให้บริการด้านบัญชี (บริษัทจำกัด) เท่านั้นที่สามารถให้บริการด้านการตรวจสอบบัญชีได้ (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV และ CCS โดยอนุญาตให้เข้าพำนักชั่วคราวไม่เกิน 90 วัน b. ICT ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้พำนักได้

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		ไม่เกิน 3 ปี แต่สามารถขยายระยะเวลาได้ โดยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ

6. ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN – Australia - New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน
ออสเตรเลีย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a. ICT เฉพาะผู้บริหาร ผู้จัดการอาวุโสและผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้เข้าเมืองและพำนักครั้งแรกไม่เกิน 4 ปี และขยายระยะเวลารวมแล้วไม่เกิน 14 ปี b. ผู้บริหารอิสระ ต้องมีงานที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการเข้ามาจัดตั้งในออสเตรเลีย โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศภาคีอื่น และไม่มีสาขาในออสเตรเลียมาก่อน โดยอนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 2 ปี c. BV ประกอบด้วยผู้ขายบริการ โดยอนุญาตให้พำนักไม่เกิน 6 เดือน ผู้ที่เข้ามาด้วยวัตถุประสงค์ในการเจรจาธุรกิจ หรือการประชุมสัมมนา โดยอนุญาตให้พำนักไม่เกิน 3 เดือน นักลงทุนหรือผู้บริหาร ผู้จัดการอาวุโส หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งเข้ามาเพื่อการจัดตั้งธุรกิจ/การลงทุน โดยอนุญาตให้พำนักไม่เกิน 3 เดือน d. CCS ซึ่งอาจเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้พำนักไม่เกิน 12 เดือน ทั้งนี้ อาจมีข้อกำหนดเรื่อง Labour Market Test ในบางสาขาวิชาชีพ e. Spouse พำนักได้ตามระยะเวลาของบุคคลหลัก และสามารถทำงานได้โดยมีระยะเวลาพำนักไม่เกิน 12 เดือน

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
นิวซีแลนด์	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a. ICT. โดยผูกพันเฉพาะผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้เข้าเมืองและพำนักได้ไม่เกิน 3 ปี - b.ผู้ให้บริการอิสระ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระซึ่งไม่มีนายจ้าง และต้องไม่เข้ามาเพื่อจัดตั้งธุรกิจในนิวซีแลนด์ โดยจะต้องมีคุณบัติตามที่กำหนดและผ่านการประเมิน Economic Need Tests อนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 12 เดือน c. BV ผู้ที่เข้ามาด้วยวัตถุประสงค์ในการเจรจาธุรกิจ หรือการประชุมสัมมนา หรือนักลงทุนซึ่งเข้ามาเพื่อการจัดตั้งธุรกิจ/การลงทุน โดยอนุญาตให้พำนักรวมแล้วไม่เกิน 3 เดือนในแต่ละปีปฏิทิน d. CCS ซึ่งอาจเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 12 เดือน ทั้งนี้ อาจมีข้อกำหนดเรื่อง Labour Market Test ในบางสาขาวิชาชีพ e. Spouse พำนักได้ตามระยะเวลาของบุคคลหลัก และสามารถทำงานได้

7. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN- India Free Trade Agreement: AIFTA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน
อินเดีย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862) excluding Auditing Services	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่ผูกพัน (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV อนุญาตให้เข้าพำนักชั่วคราวไม่เกิน 180 วัน

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		b. ICT ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้พำนักได้ไม่เกิน 5 ปี

8. ความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี (Thailand- Chile Free Trade Agreement: TCFTA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่ผูกพัน (3) ไม่ผูกพัน (4) ไม่ผูกพัน
ชิลี	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211) Accounting review services (CPC 86212)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่ผูกพัน (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a. ICT – ผู้บริหารอาวุโสและผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ซึ่งได้รับการว่าจ้างโดยองค์กรมาแล้วเป็นระยะเวลา 2 ปี และมาปฏิบัติหน้าที่เดียวกับหน้าที่ตอนอยู่บริษัทแม่ โดยการพำนักดังกล่าวจะอนุญาตไม่เกิน 2 ปี และขอขยายเวลาได้อีก 2 ปี ทั้งนี้ หากบริษัทมีการจ้างงานมากกว่า 25 คน จะต้องไม่จ้างบุคคลต่างชาติเกินร้อยละ 15

9. ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน – ฮ่องกง (ASEAN-Hong Kong FTA: AHKFTA)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัทดังกล่าว (4) ไม่ผูกพัน
ฮ่องกง	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services: ซึ่งมีข้อจำกัดสำหรับการบริการตรวจสอบบัญชีและบริการให้คำปรึกษาในด้านการจัดการด้าน	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) การให้บริการตรวจสอบบัญชีตามกฎหมายนั้น บริษัทที่ดำเนินการหรือบุคคลธรรมดาจะต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับการ

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
	การเงิน การจัดตั้งและการปรับโครงสร้างบริษัท การปรับกำหนดการชำระหนี้ การพิทักษ์ทรัพย์ และการชำระบัญชี (Part of CPC 862)	รับรองเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกิจการหรือเป็นหุ้นส่วนของบริษัทดังกล่าว (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV อนุญาตไม่เกิน 90 วัน b. ICT ระดับผู้จัดการอาวุโส (senior manager) หรือผู้เชี่ยวชาญ โดยบุคคลนั้นต้องได้รับการจ้างโดยบริษัทที่ให้การสนับสนุนการเดินทางเข้าฮ่องกงมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนวันยื่นคำขอเดินทางเข้าฮ่องกง โดยการพำนักดังกล่าวจะอนุญาตไม่เกิน 1 ปี และอาจขอขยายเวลาได้รวมไม่เกิน 5 ปี

10. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services: Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211, 86213, 86219 & 86220)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัทดังกล่าว (4) ไม่ผูกพัน
ญี่ปุ่น	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นการให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี ภายใต้กฎหมายญี่ปุ่นจะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี และต้องมีการจัดตั้งทางพาณิชย์สำหรับบรรษัทตรวจสอบบัญชี (2) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้น การให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี ภายใต้กฎหมายญี่ปุ่น จะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี และต้องมีการจัดตั้งทางพาณิชย์สำหรับบรรษัทตรวจสอบบัญชี (3) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นการให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชีภายใต้กฎหมาย

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		ญี่ปุ่น จะจำกัดเพียงบุคคลธรรมดาหรือบรรษัทตรวจสอบบัญชี (4) ไม่มีข้อจำกัด

11. ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP)

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
ไทย	Business Services: Professional Services Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 + 86213 + 86219 & 86220)	(1) ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในไทย (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัทดังกล่าว (4) ไม่ผูกพัน
	Bookkeeping services, only for tax returns for its own affiliated company (CPC version 1.1: part of 82220)	(1) ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในไทย (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) สัดส่วนหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียน และจะสามารถดำเนินธุรกิจได้เฉพาะในลักษณะร่วมทุน (Joint Ventures) กับบุคคลหรือนิติบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น (4) ไม่ผูกพัน
บรูไนฯ (Negative List)	มีข้อสงวนในการจัดตั้งกิจการตรวจสอบบัญชีภายในประเทศ	ต่างชาติไม่สามารถจัดตั้งกิจการตรวจสอบบัญชีภายในประเทศได้ เว้นแต่ร่วมทุน หรือ Joint Venture กับผู้ตรวจสอบบัญชีท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตอย่างน้อย 1 คน กรณีมิได้จัดตั้งในบรูไนฯ บริษัทต่างชาติจะไม่สามารถให้บริการตรวจสอบบัญชีในบรูไนฯ ได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง หรือให้บริการผ่านกิจการที่จัดตั้งภายในท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง (4) ผูกพันเฉพาะ ICT โดยระยะเวลาอนุญาตพำนัก 3 ปี ต่ออายุรวมไม่เกิน 5 ปี
กัมพูชา	Professional Services	(1) ต้องจัดตั้งกิจการในกัมพูชา (2) ไม่มีข้อจำกัด

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 86211 – 86213 + 86219 + 86220)	(3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 วัน b. ICT 2 ปี (ต่ออายุรวมไม่เกิน 5 ปี)
อินโดนีเซีย (Negative List)	ไม่มีข้อสงวนในสาขาเป็นการเฉพาะ	การจัดตั้งกิจการต้องดำเนินการร่วมทุน (Joint Venture) กับคนท้องถิ่น (4) ผูกพันเฉพาะ BV 60 วัน ต่ออายุได้รวม 120 วัน
สปป.ลาว	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต้องร่วมทุนกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางบัญชีในลาวเท่านั้น (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 วัน b. ICT 2 ปี ต่ออายุรวมไม่เกิน 3 ปี
มาเลเซีย (Negative List)	Accounting and auditing services (CPC 8621) Bookkeeping services except tax returns (CPC 8622)	การจัดตั้งกิจการผ่านนักบัญชีหรือนิติบุคคลท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตในมาเลเซีย และสัดส่วนหุ้นต่างชาติในกิจการต้องไม่เกินร้อยละ 51 (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 วัน b. ICT 2 ปี สามารถต่ออายุได้
เมียนมา	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) การร่วมทุนหรือการเป็นหุ้นส่วนกับธุรกิจผู้สอบบัญชีอนุญาตกับบริษัทท้องถิ่นของเมียนมาจะต้องดำเนินการตามกฎหมายการลงทุนปี 2559 ของเมียนมา โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ร่วมทุนจะต้องได้รับการรับรองการเป็นผู้สอบบัญชีอนุญาตในประเทศต้นทางด้วย และสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติจะต้องไม่เกินร้อยละ 70 (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 70 วัน สามารถต่ออายุได้ b. ICT (ไม่ระบุเวลา)
ฟิลิปปินส์	Accounting Services	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่ผูกพัน (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 30 วัน สามารถต่ออายุได้

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		b. ICT 30 วัน สามารถต่ออายุได้
	Bookkeeping services	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่ผูกพัน (4) ไม่ผูกพัน
สิงคโปร์ (Negative List)	Public Accountancy Services	เฉพาะนักบัญชี บริษัททางบัญชี หรือนิติบุคคลทางด้านบัญชีเท่านั้นที่จะให้บริการทางบัญชีได้ โดยต้องจดทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีของสิงคโปร์ตามกฎหมาย ซึ่งรวมถึงกฎเกณฑ์ด้านคุณสมบัติอื่นๆ ด้วย โดยมีนักบัญชีที่ได้รับอนุญาตและมีถิ่นพำนักในสิงคโปร์ที่ร่วมทุนหรือร่วมหุ้นในกิจการด้วย (4) ผูกพันเฉพาะ ICT 3 ปี สามารถต่ออายุได้รวมไม่เกิน 5 ปี
เวียดนาม	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่ผูกพัน (4) ผูกพันเฉพาะ ICT 3 ปี สามารถต่ออายุได้
ออสเตรเลีย (Negative List)	ไม่ระบุเป็นการเฉพาะ	ผู้ตรวจสอบบัญชีต้องมีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลีย และในกิจการที่ให้บริการตรวจสอบบัญชีต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้ลงทะเบียนและมีถิ่นที่อยู่ในออสเตรเลียอย่างน้อย 1 คนเป็นหุ้นส่วน (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 3 เดือน b. ICT 4 ปี สามารถต่ออายุได้ c. ผู้บริหารอิสระ 2 ปี d. CSS 12 เดือน สามารถต่ออายุได้
นิวซีแลนด์	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่ผูกพัน (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 3 เดือน b. ICT 3 ปี c. ผู้ให้บริการอิสระ 12 เดือน
จีน	Accounting, auditing and bookkeeping services (CPC 862)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด

ประเทศ	กิจกรรมที่ผูกพัน	เงื่อนไขการเปิดตลาด
		(3) หุ้นส่วนหรือบรรษัทที่ให้บริการด้านบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของจีน (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 b. ICT 3 ปี c.CSS ไม่เกิน 1 ปี d.ผู้ติดตาม ไม่เกิน 12 เดือน
เกาหลี	Accounting and Auditing Services	มีข้อกำหนดอนุญาตเฉพาะผู้มีอำนาจบริหารแต่ผู้เดียว คณะทำงานด้านการตรวจสอบบัญชี และบริษัทที่ให้บริการด้านบัญชี ที่ (บริษัทจำกัด) ได้รับใบอนุญาตจากCPAs ภายใต้กฎหมายผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถดำเนินการจัดตั้งธุรกิจในเกาหลีได้ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในคณะทำงานและบริษัทที่ให้บริการด้านบัญชีเท่านั้นที่สามารถให้บริการด้านการ (บริษัทจำกัด) ตรวจสอบบัญชีได้ (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 วัน b. ICT 3 ปี สามารถต่ออายุได้
ญี่ปุ่น (Negative List)	บริการด้านบัญชี	การให้บริการที่ต้องทำโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเป็น “โคนิงไคเคชิ” หรือบรรษัทตรวจสอบบัญชีภายใต้กฎหมายญี่ปุ่น และบริษัทที่จะให้บริการต้องจัดตั้งและเป็นไปตามกฎหมายภายในของญี่ปุ่น “คันสะ โฮจิน” (4) ผูกพันเฉพาะ a. BV 90 วัน b. ICT 5 ปี สามารถต่ออายุได้ c. นักลงทุน 5 ปี สามารถต่ออายุได้ d.นักบัญชีวิชาชีพ 5 ปี สามารถต่ออายุได้

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
มีนาคม 2567